

Додаток 1
ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Центру
еколого-натуралістичної творчості
Білоцерківської міської ради
від 20.03.2024 року № 25

ПОЛОЖЕННЯ
про команду підтримки ментального здоров'я в
Центрі еколого-натуралістичної творчості Білоцерківської міської ради

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає основні принципи, завдання та функції, а також порядок організації діяльності команди підтримки ментального здоров'я (далі – команда підтримки) всіх учасників освітнього процесу для реалізації завдань цілісної системи турботи про збереження психічного здоров'я.

II. Склад команди підтримки

1. Персональний склад Команди підтримки затверджується наказом керівника закладу освіти.
2. Команда підтримки співпрацює з Навчально-методичним центром психологічної служби Управління освіти і науки, Центром ментального здоров'я НМЦПС, інклюзивно-ресурсними центрами, недержавними та громадськими об'єднаннями й організаціями, профільними закладами вищої освіти, науковими установами.
3. До складу команди підтримки ментального здоров'я входять:
постійні учасники: директор, методист, практичний психолог, керівник гуртка (керівник гуртка інклюзивної групи), представник батьківського комітету закладу, представник учнівського самоврядування, інші;
залучені фахівці: спеціалісти НМЦПС Управління освіти БМР, центру соціальних служб, служби у справах дітей, представники поліції превенції тощо – за згодою;

III. Принципи діяльності команди підтримки

1. Основними принципами діяльності команди підтримки є такі:
 - права людини та справедливість; справедливість та недискримінація щодо наявності та доступності психічної та соціально-психологічної підтримки усіх учасників освітнього процесу згідно з виявленими в них потребами;
 - командний підхід;
 - використання доступних ресурсів і спроможності;
 - багаторівнева підтримка;
 - принцип «не нашкодь»;
 - конфіденційність та дотримання етичних принципів;
 - міжсекторальна співпраця.

IV. Завдання команди підтримки

1. Команда підтримки виконує наступні завдання:
 - розробляє цілісну систему збереження психічного здоров'я та психо-соціальної підтримки учасників освітнього процесу у закладі освіти;
 - планує та проводить інформаційно-комунікаційну кампанію щодо важливості турботи про ментальне здоров'я серед учасників освітнього процесу та мешканців громади;

- проводить навчання педагогів та батьків з метою підвищення рівня знань про психічне здоров'я задля вчасного виявлення розладів психічного здоров'я у дітей і молоді та перескерування до фахівців;
- співпрацює з недержавними та громадськими об'єднаннями/організаціями у сфері навчання серед учасників освітнього процесу щодо оволодіння техніками збереження і підтримки психічного здоров'я, формування власної резильєнтності тощо;
- збирає інформацію та вивчає ситуацію у разі отримання повідомлення про наявність тривожних ознак порушення психічного здоров'я у дітей чи працівників закладу;
- планує низку заходів, спрямованих на психосоціальну підтримку та вирішення питань, пов'язаних зі збереженням та відновленням психічного здоров'я учасників освітнього процесу;
- залучає батьків дитини до участі у вирішенні питань збереження або відновлення ментального здоров'я дітей;
- створює мережу взаємопідтримки, коли колектив може позитивно впливати на результати та командно працювати над пошуком рішень;
- організовує навчання дітей, учнівської молоді, педагогічних, непедагогічних працівників, представників батьківської громади та інших категорій населення громади доказовим технікам самопомогі тощо;
- організовує моніторинг стану ментального здоров'я та потреб учасників освітнього процесу.

V. Основні функції і повноваження членів команди підтримки

1. Директор закладу освіти очолює команду підтримки та має такі обов'язки й повноваження:

- формує склад команди підтримки;
- призначає відповідальну особу (методист) щодо розробки цілісної системи збереження психічного здоров'я та психо-соціальної підтримки учасників освітнього процесу у закладі;
- організовує роботу команди підтримки;
- організовує співпрацю з недержавними та громадськими об'єднаннями/організаціями у сфері навчання серед учасників освітнього процесу щодо оволодіння техніками збереження і підтримки психічного здоров'я, формування власної резильєнтності тощо;
- залучає працівників закладу, соціальних, медичних служб для організації надання психологічної, соціально-педагогічної підтримки та надання спеціальних послуг;
- контролює виконання завдань учасниками команди підтримки своїх функцій;
- організовує додаткове навчання для працівників з метою підвищення рівня знань про ментальне здоров'я для вчасного виявлення розладів психічного здоров'я у дітей та молоді та перенаправлення до фахівців;
- інформує адміністрацію закладу загальної середньої чи дошкільної освіти про виявлені випадки порушення ментального здоров'я вихованців, для подальшого залучення ними батьків дитини до участі у вирішенні питань збереження ментального здоров'я, дотримання вимог законодавства щодо дотримання прав дітей та відповідальності батьків, розроблення та виконання заходів виховного впливу;
- контролює дотримання конфіденційності особистої інформації та етичних принципів у процесі взаємодії з учасниками освітнього процесу;
- контролює процес виконання завдань команди.

2. Методист:

- розробляє цілісну систему збереження психічного здоров'я та психо-соціальної підтримки учасників освітнього процесу в закладі;
- планує інформаційно-комунікаційну кампанію;
- визначає завдання для учасників команди підтримки задля досягнення мети збереження ментального здоров'я;
- організовує збір інформації щодо здобувачів освіти та педагогічних працівників, які мають ознаки проблем психічного здоров'я та емоційного благополуччя;
- розробляє з членами команди підтримки заходи, що підвищують рівень обізнаності учасників освітнього процесу про психічне здоров'я та чинники, які на нього впливають, формують уміння і навички змінювати свій емоційний стан та обирати стратегії поведінки в складних і небезпечних ситуаціях, турботи про себе, заходи по створенню безпечного освітнього середовища, інформаційно-просвітницькі заходи;
- планує проведення в закладі освіти тижня ментального здоров'я (до Дня ментального здоров'я 10 жовтня);
- сприяє проходженню курсів і різноманітних програм підготовки з питань психосоціальної підтримки та супроводу, упровадження технік збереження та підтримки психічного здоров'я, профілактики емоційного та професійного вигорання;
- розробляє з членами Команди підтримки заходи індивідуальної підтримки та виховного впливу на дітей, які мають емоційні та/чи поведінкові розлади;
- дотримується принципу конфіденційності особистої інформації та спирається на етичні правила у процесі взаємодії з учасниками освітнього процесу.

3. Практичний психолог:

- вивчає та моніторить ситуацію щодо психічного здоров'я всіх учасників освітнього процесу, зокрема тих, які мають складні емоційні стани/порушення поведінки, що потребують професійної уваги;
- проводить просвітницькі заходи в межах інформаційно-комунікаційної кампанії щодо збереження та зміцнення ментального здоров'я з усіма учасниками освітнього процесу;
- надає психологічну підтримку особам, які її потребують;
- надає консультативну допомогу всім учасникам освітнього процесу (в межах власної компетентності);
- проводить діагностику психологічного розвитку та емоційного стану вихованця (в межах власної компетентності);
- інформує директора закладу про виявлені випадки порушення ментального здоров'я вихованців;
- розробляє та проводить корекційну роботу з дитиною у індивідуальній та/або груповій формах з урахуванням виявлених поведінкових та психоемоційних порушень (в межах власної компетентності);
- бере участь в розробці заходів індивідуальної підтримки та виховного впливу на дітей в тісній співпраці з керівниками гуртків, батьками тощо (в межах власної компетентності);
- навчає дітей, учнівську молодь, педагогічних працівників, представників батьківської громади доказовим технікам самопомогі в рамках семінарів, тренінгів, круглих столів, вебінарів тощо (в межах власної компетентності);
- інформує учасників освітнього процесу про можливості отримання додаткових послуг у сфері підтримки ментального здоров'я (освітні, соціальні, медичні заклади громади, он-лайн сервіси, телефони «гарячих ліній» тощо).

- сприяє формуванню позитивного мікроклімату в дитячих колективах, подоланню особистісних, міжособистісних конфліктів.

5. Керівник гуртка:

- проводить виховні години, години спілкування, ранкові зустрічі, кола підтримки тощо в рамках інформаційно-комунікаційної кампанії щодо збереження та зміцнення ментального здоров'я з дітьми та їх батьками;
- включає матеріали, пов'язані зі збереженням ментального здоров'я, розвитком стресостійкості, вибором ефективних способів реагування в складних життєвих ситуаціях, розвитком соціальних компетенцій в освітній процес;
- підвищує свою професійну компетентність з питань психічного здоров'я з метою вчасного виявлення розладів психічного здоров'я у дітей і молоді та перескерування до фахівців;
- спостерігає за дітьми під час занять з метою раннього виявлення та реагування на зміни в поведінці, які сигналізують про наявність проблем, пов'язаних з ментальним здоров'ям;
- інформує осіб, відповідальних за збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу, про дітей або педагогів, які потребують додаткової уваги у зв'язку з наявністю небезпечних ознак щодо порушень ментального благополуччя, зберігаючи конфіденційність та уникаючи припущень та висновків щодо стану психічного здоров'я;
- ініціює запит до практичного психолога про психологічну діагностику вихованця у зв'язку з наявністю небезпечних ознак щодо порушень ментального благополуччя;
- планує виховну роботу гуртка з урахуванням рекомендацій команди підтримки зі зміцнення ментального здоров'я тощо;
- надає первинну підтримку дитині, яка опинилася в складній ситуації;
- інформує дітей та батьків про можливості отримання додаткових послуг у сфері підтримки ментального здоров'я (освітні, соціальні, медичні заклади громади, он-лайн сервіси, телефони «гарячих ліній» тощо);
- створює позитивний мікроклімат в колективі з пріоритетом підтримки один одного;
- спонукає батьків до виконання рекомендацій та залучає їх до спільних дій по налагодженню конструктивної взаємодії, розвитку дитини та комфортного перебування в закладі освіти.

7. Керівник гуртка інклюзивної групи:

- спостереження за дитиною з метою вивчення її індивідуальних особливостей, нахилів, інтересів та потреб;
- участь в організації освітнього процесу дитини з ООП;
- участь у розробці ІПР;
- адаптація освітнього середовища, навчальних матеріалів відповідно до потенційних можливостей та з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини з ООП;
- підготовка інформації для учасників засідання Команда підтримки за результатами спостереження за дитиною щодо її індивідуальних особливостей, інтересів та потреб.

9. Представники батьківського самоврядування та батьки дитини з ООП:

- доведення інформації про дитину (стиль, спосіб навчання, успіхи, труднощі у виконанні домашніх завдань);
- прийняття участі у роботі команди підтримки, в тому числі залучення до складання ІПР;
- створення умов для навчання, виховання та розвитку дитини;

— мають інші права та обов'язки відповідно до чинного законодавства України.

VI. Організація роботи команди підтримки

1. Загальне керівництво командою підтримки покладається на директора, який несе відповідальність за виконання завдань команди та розподіл функцій між її учасниками.
2. Робота команда підтримки здійснюється в межах основного робочого часу працівників.
3. Однією з організаційних форм діяльності команди підтримки є засідання її учасників, яке проводиться перед початком навчального року та за потреби.
3. При виявленні індивідуальних випадків, пов'язаних зі складними життєвими обставинами, які значно впливають на емоційний стан дитини, з насиллям, загрозою життю та здоров'ю дітей та учнівської молоді (зокрема, ситуації, пов'язані зі самоушкодженнями чи виявлення наявності суїцидальних думок), інформують адміністрацію закладу загальної середньої чи дошкільної освіти для подальшого реагування.
4. При виявленні індивідуальних випадків, пов'язаних зі складними життєвими обставинами, які значно впливають на емоційний педагогічного працівника, з насиллям, загрозою життю та здоров'ю (зокрема, ситуації, пов'язані зі самоушкодженнями чи виявлення наявності суїцидальних думок), скликаються позачергові засідання із залученням фахівців НМЦПС Управління освіти БМР. Ініціювати позачергове засідання команди підтримки може будь-хто з числа її членів або інший учасник освітнього процесу.
4. Головою засідання команди підтримки є директор закладу освіти.
5. Рішення засідання команда підтримки приймаються за результатами колегіального обговорення інформації кожного її учасника відкритим голосуванням (за умови присутності на засіданні не менше 2/3 від загального складу).
6. Рішення засідання команда підтримки оформлюється протоколом, який веде секретар засідання. Протокол засідання підписується головою, секретарем та всіма присутніми учасниками засідання.
7. Секретар призначається із числа складу постійних учасників команди підтримки.